

JUVELERNA

Djävulen varken dricker, röker eller rumlar runt.

Likväl är han djävulen.

(Jacob Leichmaniasis)

Jag hade seglat i några få, förtvivlade dagar när min färd avbröts. En sen eftermiddag såg jag skumögd en jagare nalkas mitt skepp. Raskt drog jag på mig en blus i ametistblå silke, och snörde som bäst på mig sandalerna när rakryggade soldater tog tag i min arm och lakoniskt meddelade att kriget inletts. Under färden till fastlandet lekte jag ängsligt med mina ringar, och tänkte på Laokoon, den visaste bland män, som ändå kvävdes av ormarna som ursinniga trängde upp ur havets skum.

Omedelbart fördes jag till rikskansliet. Manteln fladdrade ödesdigert kring mina medtagna ben när jag svepte fram genom korridorerna, och min resdräkt med dess starka färger och utsökta tyg väckte visst uppseende. Mitt solblekta hår föll i gyllengula lockar och var prytt med knappt skönjbart guldstoff. I ena handen höll jag en dolk, ett mycket vackert arbete i gnistrande stål, elfenben och rubiner.

I korta, hårda, för kriget passande ordalag fick jag mig berättat vad som inträffat, och jag förstod att Storbritannien och Frankrike motsatt sig vårt intåg i Polen.

”Herregud! De har bara gått och väntat på att få förklara krig!” utbrast jag och kunde inte låta bli att min röst klingade både gråtmild och gäll. Modlös sjönk jag ned i en fåtölj och fläktade mig med en solfjäder. Ingenting kändes längre roligt eller spännande. En avgrundsdjup suck

steg ur mitt bröst, letade sig ut i rummet och fick alla närvarande att inse stundens allvar. Denna ödesmättade suck kunde likväl inte dölja min godhet eller mitt stora engagemang. Trots allt var jag en man som med stolthet bar allehanda ordnar, storkors, järnkors, riddarkors, ja, alla tänkbara kors, utmärkelser från när och fjärran, och detta förpliktigade. Jag reste mig, rätade på ryggen, drog in magen, harklade mig och sade slutligen ödmjukt: ” Vi må krossa hjärtan, familjer och nationer, men vårt handlande är i slutändan rätt, storsint och – ja, kristligt. Vilka är mina uppgifter?”

Med anledning av min ställning tilldelades jag naturligtvis de mest gruvliga, hopplösa och vanskliga uppgifter. Tanken på kriget fyllde mig med en märklig blandning av förtvivlan och bekymmerslöshet; kanske hade jag redan givit mitt offer, kanske hade jag blivit alltför härdad, alltför besviken av det förra kriget. På grund av nämnda ställning kunde jag bara visa enad, segerviss, odödlig front och göra det bästa även av detta krig. Likväl! För det mesta var mina nätter gulnade, förgråtna och ångestridna. Gul, gul, gul: denna förhatliga, osköna och osunda färg präglade hela mitt liv. Kallsvettig bävade jag för den stund operation Gul, det enfaldiga kodnamnet för angreppet mot Frankrike, Nederländerna och Belgien, skulle förverkligas. Hitler ville skynda på allehanda attacker, medan jag ville förhala, fördröja och förbigå. I mindre omfattning kunde jag upprätthålla flygvapnets sken, överdriva och förvanska dess förtjänster och resultat, men i en större drabbning skulle med stor sannolikhet några smärre brister uppstå.

Hett önskade jag att vi kunde vara utan detta fadda, olycksbådande krig, men intalade mig med en dåres nit att något gott skulle komma därur, att riket skulle bli ett imperium och att jag skulle ta mig helskinnad därur. Verkligheten, väntan och oron gjorde sig emellertid alltför snart påmind. Ingenting hände. Fransmän och briter angrep inte, vilket föranledde ångestfyllda funderingar över vilka illistiga

planer de kunde tänkas smida. Alltför mycket var underligt, ovisst och otäckt. Jag anlidade en ny sierska, som påstods vara särdeles synsk och skicklig. Nästan varje dag kom hon till mitt arbetsrum, där hon under någon timme med frånvarande blick svängde med sin pendel över en karta. Trots bristfälliga resultat lät jag sierskan vara kvar, då det var fråga om en vetenskap som måste få ta sin tid. Värre var det med den regnmakare jag vid samma skede anlidade. Denne skulle medelst svartkonster och framkallande av dåligt väder för all framtid skjuta upp Operation Gul. Efter att en gyllene sol i tre veckor strålat från en blekblå himmel började jag misstänka att jag blivit lurad. Mycket riktigt: den falske regnmakaren hade samma dag lämnat landet tillsammans med de miljontals mark jag betalat i förskott. Det var en synnerligen smärtsam historia som jag ogärna talade om.

Ofta uppmanades jag att göra mig av med alla de andebesvärjare som samlades kring mig. Jag var ytterst medveten om att folk i gemen hade föga förståelse för sådant, men det brydde jag mig inte om. Själv besatt jag en djup kunskap både om livet som sådant och livet efter detta. Redan som ung var jag en sökande själ och det var, skam att säga, enbart tillfälligheter som hindrade mig från att bli frimurare. Jag skulle senare ha anledning att vara innerligt tacksam för dessa tillfälligheter. År 1919, året innan jag träffade Carin, väntade jag fattig men förväntansfull på den buss som skulle föra mig till logen och frimurarnas initiationsrit, en rit som skulle ta mig närmare den societet jag senare blev en självklar del av. En ovanligt högre, blond kvinna gick förbi och gav mig ett försåtligt och mycket frestande leende. Illa kvickt glömde jag allt vad ridderlighet var och bestämde mig för att söka lyckan i den lekamliga världen. Efter det var jag inte längre välkommen hos frimurarna. Detta slut var ett lyckligt sådant, då frimurarna – liksom judarna – under vårt styre dömdes till evig egendomslöshet.